

БОГДАНОВ

Вячеслав Леонідович —
академік НАН України, доктор
фізико-математичних наук,
головний учений секретар НАН
України

ЛІДЕРСТВО, ВИЩІСТЬ І ДОВГОЛІТТЯ В ПРОФЕСІЇ

З нагоди присудження академіку НАН України О.М. Гузю премії Albert Nelson Marquis Lifetime Achievement Award 2017

Видатний український учений в галузі механіки деформівних тіл і механіки суцільних середовищ академік НАН України Олександр Миколайович Гузь став лауреатом Albert Nelson Marquis Lifetime Achievement Award 2017 — міжнародної премії видавничої компанії Marquis Who's Who (США) за досягнення впродовж життя.

Нещодавно стало відомо, що академіка НАН України, директора однієї з найстаріших академічних установ України — Інституту механіки ім. С.П. Тимошенка НАН України Олександра Миколайовича Гузя було удостоєно міжнародної премії Albert Nelson Marquis Lifetime Achievement Award 2017 (премія американської видавничої компанії Marquis Who's Who за досягнення впродовж життя).

Від відбіркового комітету Marquis Who's Who на ім'я лауреата надійшов лист, у якому сказано:

Dear A.N. Guz,

We are pleased to announce that Marquis Who's Who has selected you for our official 2017 Albert Nelson Marquis Lifetime Achievement Award. You have been selected to receive this prestigious award as a result of your hard work and dedication to your profession. Congratulations!

Шановний О.М. Гузь!

Ми раді повідомити, що Marquis Who's Who вибрав вас для вручення нашої офіційної премії Albert Nelson Marquis Lifetime Achievement Award 2017. Вас було обрано як лауреата цієї престижної нагороди внаслідок Вашої наполегливої праці та відданості Вашій професії.

Вітаємо!

Академік НАН України
Олександр Миколайович Гузь

Marquis Who's Who — видавець серії каталогів, які містять короткі біографії видатних особистостей. Серію Who's Who у 1899 р. заснував чиказький видавець Альберт Нелсон Маркіз (Albert Nelson Marquis) (1855–1943) як американське доповнення до однойменного видання Великої Британії (публікується з 1849 р.). Перше видання американської серії Who's Who містило біографічні довідки про понад 8,5 тис. видатних постатей. Альберт Маркіз писав, що мета цієї книги полягає в тому, щоб надавати інформацію про життя людей, чий досягнення та внески в розвиток суспільства є предметом широкого інтересу з боку громадськості. Сьогодні компанія публікує більш як десяток різних серій і пропонує онлайн-базу даних з інформацією про 1,5 млн осіб з усього світу, які є лідерами в усіх важливих сферах діяльності людства¹.

Нагорода Albert Nelson Marquis Lifetime Achievement Award присуджується людям, які завдяки своїй багаторічній праці досягли величчя та успіхів і зробили значний внесок у розвиток суспільства, продемонструвавши лідерство, вищість і довголіття у своїй професії².

Олександр Миколайович Гузь (1939 р.н.) працює в Інституті механіки ім. С.П. Тимошенка НАН України з 1960 р. З 1967 р. очолює відділ динаміки та стійкості суцільних середовищ, з 1976 р. — директор Інституту.

Уже через рік після закінчення Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка О.М. Гузь захистив кандидатську дисертацію (1962), а ще через три роки здобув докторський ступінь (1965), ставши наймолодшим на той час доктором наук в СРСР.

Він — дійсний член НАН України (1978), член Академії Європи (Academia Europaea, London) (1992), постійний член Нью-Йоркської академії наук (Fellow of the New York Academy of Sciences) (1997), член Світового інноваційного фонду (World Innovation

Foundation) (2001) та Європейської академії наук (European Academy of Sciences, Brussels) (2002).

Основні наукові результати О.М. Гузь отримав у галузі механіки деформівних тіл та механіки суцільних середовищ. Його роботи стосуються тривимірної теорії стійкості деформівних тіл; теорії поширення та дифракції пружних хвиль у багатозв'язних тілах і тілах з початковими напруженнями; концентрації напружень навколо отворів в оболонках; механіки композитних матеріалів та елементів конструкцій з них; аерогідропружності; неklasичних проблем механіки руйнування; механіки гірських порід; динаміки в'язкої стисливої рідини; механіки нанокомпозитів, неруйнівних методів визначення напружень у твердих тілах.

О.М. Гузь опублікував 69 монографій (з них — 19 без співавторів), близько 1000 наукових праць (з них — понад 400 одноосібних), підготував 36 докторів і майже 100 кандидатів наук.

Про визнання О.М. Гузя як механіка світового рівня свідчать такі престижні міжнародні наукові нагороди, як медаль Блеза Паскаля Європейської академії наук (2007), медаль ICCES «За досягнення впродовж життя» (2012), диплом якості та золота медаль Європейської науково-промислової палати (2013). На батьківщині його відзначено Державною премією СРСР (1985), Державною премією України (1979, 1988), Золотою медаллю ім. В.І. Вернадського НАН України (2014), преміями НАН України (1979, 1983, 2000, 2014, 2016, 2017), премією Ленінського комсомолу для молодих учених (1967), Республіканською комсомольською премією ім. М. Островського для молодих учених (1973), присвоєно звання «Заслужений діяч науки і техніки України» (2016).

О.М. Гузь є членом редакційних колегій ряду авторитетних закордонних наукових журналів, головним редактором міжнародного наукового журналу «Прикладна механіка» (з 1976 р.), головою Національного комітету України з теоретичної та прикладної механіки (з 1994 р.).

¹ <https://www.marquiswhoswho.com/>

² <https://www.marquiswhoswho.com/pages/lifetime-achievement-synopsis>

Під керівництвом Олександра Миколайовича Гузя та за його безпосередньої участі як автора підготовлено і опубліковано багатотомні колективні монографії фундаментального характеру:

- «Методы расчета оболочек» у 5 томах (1980–1982);
- «Механика композитных материалов и элементов конструкций» у 3 томах (1982–1983);
- «Пространственные задачи теории упругости и пластичности» в 6 томах (1984–1986);
- «Механика связанных полей в элементах конструкций» у 5 томах (1987–1989);
- «Неклассические проблемы механики разрушения» в 4 томах (1990–1994);

- «Механика композитов» у 12 томах (1993–2003);

- «Успехи механики — Advances of Mechanics» у 6 томах (2005–2012).

Найвагоміші наукові результати, отримані О.М. Гузем, англійською мовою представлено в книзі «Olexander M. Guz», яка є 11-м томом серії «Classics of World Science», що видається спільними зусиллями Австрії, Словаччини, Чеської Республіки та України.

Наукова спільнота, колеги та друзі щиро вітають Олександра Миколайовича Гузя з ще одним визнанням його заслуг — премією Albert Nelson Marquis Lifetime Achievement Award.